Debrecen 1879
255

...napokban egy fiatal ember uj módját találta ...el a repülésnek. Ugyanis mindenik kiterjesz...ett karjához hat kifejlett, erőteljes ludat erő...tetett oly formán, hogy a ludak lábaiknál ...ogva voltak zsineggel a karokhoz erősitve ...zután a ludakat egyenletes repülésre inditot...ák, s a fiatal ember elkezdett emelkedni. Ta...án még most is repülne, ha a ludak egy rakás ...ukoriczát meg nem pillantanak s arra le nem ...telepszenek.

* A járda felszedése a mai napon meg...kezdetett a piacz-utcza nyugati oldalán is. Az ...szphaltirozás a keleti oldalon már csaknem ...befejeztetvén, most a másik oldalra fog a sor ...kerülni.

x Dr. Tihanyi Sámuel orvos-, sebész-, szü...ész-, szemésztudor, fülorvos s a bécsi közkór...ház másodorvosa értesiti a nagyérdemü közön...séget, hogy városunkban megtelepedvén, laká...sát nagy csapó-utcza 7-ik szám alá helyezte, ...hol is rendel délelőtt 11—12 ig, délután 2-tól ...3 ig. —

Piaczi árak 1879. szept. 30-án.

(A vásárbirói hivatal árjegyzései.)

Egy hectoliter buza	8.78—9.60	kr.
„ „ kétszeres	6.36—6.84	„
„ „ rozs	5.04—5.38	„
„ „ árpa	2.62—2.94	„
„ „ zab	2.12—2.44	„
„ „ tengeri	4.06—4.40	„
„ „ köles	3.74—4.06	„
„ „ köleskása	8.13	„

1 zsák burgonya 1.20 kr. 100 kilo szalonna 52, 53, 54 frt. — 100 kiló háj 52, 53, 54 forint.

Felelős szerkesztő: Péter Gábor
Főmunkatárs: Grünvald József.

...dler Mór
...szülész és szemész,
...ós siker biztositása mellett
...nemü
...egségeket
...övetkezményeit, u. m.: az ingerlé... különösen a
...enséget
...t férfierőt)
...eket is), a nemzőrészek bujakóros fe...en alakjaiban és elcsufitásaiban;
...óknél az ugynevezett fehérfolyást,
... mindennemü vizelési nehézségeket.
...0 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig,
...ó-utcza 2. sz. kigyó- és városház...ban) 1. emelet, bemenet a lépcsőn.
... azonnal válaszoltatik, és a gyógy-

...EN.
...owe, Brunonia, Regia, Willcox Gybbs, Ex-
...géprevő közönségnek, mint itt senki, hogy
...gép-erőt tisztelettel felkérem, minden más
...ély tisztelettel
...AY GYULA,
...főraktárának tulajdonosa.

...z-, lóerőre
...gyárakra, hizlaló-
...a.
...n malmoknak.
...ik szám alatt.
(297.)

...ai Dániel örökösei könyvnyomdájában.

1879. XI. évfolyam. 193. szám. Csütörtök, október 2.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt" közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: fő-piacz, VECSEY-ház, földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSATHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok utján.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok nem adatnak vissza.

1849. október 6.

Az 1848/9-iki honvédek debreczeni egylete által, az 1848/9-iki önvédelmi harcz 1849-ik **október 6-án** kimult felejthetetlen emlékezetü tizenhárom vértanuja tiszteletére és emlékezetére, Debreczenben 1879. okt. 6-án d. e. 9 órakor a r. c. egyházban tartandó gyász isteni-tiszteletre Debreczen város közönségének minden rendü, rangu tagja tisztelettel meghivatik, és a kegyeletnek minél nagyobb mérvben való kinyilatkoztathatása végett, hazafiui bizodalommal el is váratik.

„Ki multjára érzéketlen
Jobb jövőre érdemetlen."

Debreczen, okt. 2.

Pécsy miniszter ur még mindig tanulmányozza a keleti vasut ügyét, mert ugyan nem ördög az ember, hogy két év alatt ki birja sütni, hogy egy Pest-től Zimonyig tervezett vasutvonalat a Duna mentén Kalocsa, Baja, Zombor felé, vagy pedig egyenesen toronyirányában Szabadkának menjen-é?

A miniszter ur is, ugy látszik azt az elvet tartja, hogy hamari munka soha sem volt jó, jól meggondolja tehát a dolgot, hiszen Pest és Bácsmegye várhat, neki nem sürgős ugy sem, a mennyiben a miniszter ur azt tartja, hogy nincs itt az idők teljessége s az ország azon része nem fult még bele sem a sárba, sem az adósságba.

Ezen csatlakozási vonalaknak a berlini szerződés értelmében e szerződésnek megerősitésétől számitva három évre ki kell épitve lenniök, az is igaz, hogy az... *már idestova másfél év telik* el csupán tanulmányozással s az acták labyrinthjából kibontakozni nem bir a miniszter.

Pedig járnak rá erősen a deputatiók, melyek mindenike szeretné, ha az a vasut őket utbaejtené. A miniszter ur pedig tapintatos ember, egyiket sem szeretné magára haragitani, igy hát megigéri mindenkinek a vasutat. Csak nem régen igérte meg ugyanis Pestmegye küldöttségének, hogy a vasut egyenezen Szabadkának fog menni s ettől az iránytól semmi esetre sem fog eltérni, most olvassuk, hogy Hajnald kalocsai érsek vezetése alatt egy bácsmegyei küldöttség kérte ő miniszterségét, hogy e vonal Kalocsán és Baján keresztül Zombornak vegye irányát. És a miniszter ur ezeknek is megigérte, hogy kérelmök teljesittetni fog.

Elhisszük, hogy nehéz a választás, ha arról van szó, hogy Pestmegye alispánját, vagy a bibornok-érseket haragitsa-é magára az ember, hanem azért ilyen „neked fütyöl"-féle igérettétel nem mutat egyébre, mint a közlekedési kormányzat tájékozatlanságára és gyámoltalanságára.

Hogy másfél évi tanulmányozással mennyire haladt előre e vasut ügye, mutatja a Hajnald által vezetett küldöttségnek adott miniszteri válasz, melyben kijelentetett, hogy a „szabadkai vonal rövidebb volta daczára mindenesetre figyelembe veendők azon forgalmi előnyök, melyeket a dunamenti pálya a vasut jövedelmezőségének biztonságára nézve nyujt, s az e pálya által érdekelt, nevezetes iparral és kereskedelemmel biró, nagyobb városoknak e vasut mielőbbi kiépitésére irányuló kivánalmát méltányosnak ismeri el. Ez okból az erre vonatkozó adatokat, — mielőtt a zimonyi vasut kiépitése iránti javaslatait a törvényhozás elé terjesztené, — gondos tanulmány tárgyává teszi."

Hát meg vagy másfél évi tanulmányozással majd csak eltelik a három év s a miniszter ur ugy tesz igazságot Földváry Mihály és Hajnald között, hogy egyiknek sem ád vasutat.

Bizony ideje volna már, hogy ne csak tanulmányozná, e ügyet a miniszter ur, hanem m e g i s t a n u l n á.

Politikai hirek.

— **A képviselőház** ma csütörtökön délelőtt 11 órakor ülést tartott. — Az országgyülési függetlenségi körben ma este értekezlet lesz.

— **A nemzetközi bizottság**, mely Bulgária és Kelet-Ruméliа határának megállapitásával foglalkozott bevégezte feladatát, a mennyiben a bizottság 5 tagja egyetértőleg elfogadta a hosszu előmunkálatok alapján kijelölt határvonalat. Oroszország meghatalmazottja óvással élt s a franczia meghatalmazott nem szavazott, ugy látszik, Oroszország iránti gyöngédségből. A szentpétervári kormány a bizottsági határozatot nem akarja érvényesnek elismerni; mert nem egyhangulag hozatott. Itt lesz az ideje a muszkák felháboritó szemtelenségének véget vetni és kimondani, hogy a Balkánfélszigeten müködő nemzetközi bizottságok minden határozatukkal szótöbbséggel hozzák. Az orosz meghatalmazott aztán szavazhat, a mint neki tetszik. De hogy Oroszország egész Európát orránál fogva vezesse a határigazitást lehetetlenné tegye, vagy saját gusztusa szerint vigye keresztül, ezt Európának türni tovább esztelenség lenne.

— **Ausztriában** az uj birodalmi gyülés, mint már emlitettük, okt. 7-én ül össze. Az urak házánál ülése rövid lesz. A miniszterelnök be fogja mutatni az uralkodó által kinevezett elnököt s a két alelnököt, ezután ez elnök, valószinüleg Trautmansdorf gróf lesz, megnyitó beszédet fog mondani.

Gondolatok az iskoláról és az életről.

(ZALAI MÁRK-tól.)

I.

Hajdumegye tanfelügyelője, nsgos Kiss József tollából került ki e napokban egy hivatalos kimutatás, mely Debreczen városának a tanfelügyelői hatáskörébe tartozó 10 évre szóló, részint népnevelési történetét, részint statistikáját oly kitünő szakavatottsággal és kimeritő alapossággal tárgyalja, hogy a tanférfiu, kinek az iskola iránt érzéke van és a ki látja az iskolát és életet összekötő szálait, önkénytelenül elragadtatik e jelentés által felköltött eszméktől.

Azon sok csapás után, melyek szeretett hazánkat egyáltalában és egyes vidékeit különösen a közelmultban érték, jól esik szivünknek — jövőnk biztositékának némi zálogául — városunk közmüvelődése egyik főtényezőjének, a népnevelés oly meglepően örvendetes haladásának, csalhatatlan számadatok kiséretében való bebizonyitását szemlélhetni.

Ezen 66 lap és 5 statistikai táblázatból álló érdekfeszitő munkát átolvasván, midőn egyrészt nem tilkolhatjuk el hazafiui édes örömünket a benne foglalt felette örvendetes eredmények felett, másrészt nem hálálhatjuk meg eléggé a kegyes gondviselésnek, hogy hazánk nemcsak legjelesebb, hanem legerélyesebb tanférfiak egyikével ajándékozta meg ifju megyénket, ki a hazafiui érzelmektől áthatottan, ritka, tudományos és paedagogiai képzettségét városunk és megyénk közmüvelődésére oly fényes sikerrel folyton felhasználja.

De beszéljenek az ékesen szóló tények! Az 186$^8/_9$. iskolai évben nem volt sem fi-, sem leány-ismétlő iskola, nem volt sem kereskedelmi, sem ipar-iskola; sőt mi több: ezen iskoláknak (a kereskedelmi iskola kivételével, mely akkor a lét és nem lét között lebegett) még az 187$^5/_6$. iskolai évben, Dr. Toldy János tanfelügyelősége alatt sem látunk semmi nyomát. Az 187$^8/_9$. tanévben van már 3 fiu, 3 leány ismétlő iskola, melyekben összesen 1530 tanitvány oktattatik. Van továbbá egy iparos iskola, melyben majd 800 ipartanoncz részesittetik az oktatás és továbbképzés áldásában és van végre egy virágzásnak indult kereskedelmi középtanodánk, mely kiállja sok tekintetben a versenyt a legjobb hirben álló kereskedelmi szakiskolákkal.

Ha a statistikai adatokat más oldalról vesszük figyelembe, akkor még szembeszökőbb a haladás. Az 186$^8/_9$. tanévben az iskolákra forditott kiadások 15200 frt, az 187$^8/_9$. évben 92700 frt, a tanitók száma az 187$^8/_9$. évben 31, és az 187$^8/_9$. évben 74. stb.

Ezen számok oly hangosan nyilatkoztatják Debreczen városának áldozatkészségét és szellemerkölcsi haladását, hogy azt közelebbről fejtegetni sem szükséges. Ámde a hatóságok és hivatalos közegek lelkiismeretes és hazafias eljárása nem nélkülözheti az egyesek buzgó hozzájárulását. Csak vállvetett munkásság, helyes irányzatu felfogás és ernyedetlen buzgó ténykedés a szer tett haza felvirágzása és a müvelt nemzetekkel való lépéstartás elérése pontra emelni, hogy ama culturai missiójának, — mely szerint a kelet és nyugot közt a müveltséget közvetitse — eleget tehessen.

Mint a szép tavaszi esőnek csendes és áldásthozó müködése, oly csendes volt a tanfelügyelői munkásság több éveken át és oly fényes és meglepő a most nyilvánuló eredmény. A jól felfogott hazafiság nem nyilatkozik üres prasisokban, hanem életerős tettekben. Szavakat, hangzatos phrasisokat eleget hallottunk és olvastunk már, de hálás kegyelettel tekintünk ama hazafias érzelmü életerős lelkek és karok felé, kik oly szerencsével kisérlik meg az átmenetet a gyakorlati élet terén kifejtendő nemzeti irányu munkásságra. És a főérdem mindenütt a kezdeményezőjé, ki az eszközök megválasztásában oly szerencsés, hogy a czél mintegy előre biztosittatik.

A helyes kezdeményezéssel nyerünk még akkor is, ha az közvetlenül teljes eredményre nem vezet, mert a jó példaadás, mely cselekvényekben nyilvánul, mely buzdit, lelkesit és önkénytelenül magával ragad, még a legroszabb viszonyok közt is termeszt egy kis csiraképes magot, mig a hangzatos szavak mint szalmaszálak rendszerint csak szalmatüzet eredményeznek.

Mi tehát ki mindenek felett tényeket hazafiui érzelmü tetterős cselekvényeket várunk és tisztelünk örömteljesen üdvözöljük a tanfelügyelői jelentésben kétségbevonhatatlanul bebizonyult haladást nemzeti müvelődésünk és haladásunk egyik sarkpontját képező népnevelésük mezején.

A tanfelügyelői jelentés nemcsak a népnevelés, hanem a müvelődés számos más tényezőre is terjedvén, azon roppant tárgyhalmazból, melyet a tudós szerkesztő oly kiváló szakértelemmel tárgyal, legyen szabad egynehány a társadalmi életnt közelebbről érdeklő tárgyakról, különösen az iparos oktatásról, a kereskedelmi iskoláról és ezekkel rokon tárgyakról egynehány igénytelen megjegyzést tenni.

Akik azon nézetnek hódolnak, miszerint csak oly egyének tehetnek valamit a haza és a társadalom érdekében, kik a hatalom tényleges birtokában vannak és ezen nézetből kit folyólag mindent a kormány és hatóságtól várnak, nagyon tévednek. Ne gondolja senki, hogy a polgári foglalkozás és állásnál fogva korlátoltabb társadalmi kör és befolyás nem alkalmas a polgári erények teljes kifejtésére. Ha mindenki a maga helyén ugy cselekszik, mint azt saját maga, a társadalom és haza iránti szent kötelesség megkivánja, akkor nemcsak polgári kötelességeinek tett eleget, hanem hazájának emelkedése és felvirágzására egyik tényezőjének tekintheti magát. És ezen feladat megoldása nem oly nehéz, sőt nagyon is egyszerü mint a természet törvényei. melyeket mindazonáltal észlelni és tanulmányozni kell, hogy azokat kellően felismerjük.

Ama kötelességek összege, melyek a jól felfogott hazafias érzelmekre és cselekményekre vezetnek, a következőkben foglalható össze: szeresd magadat és a társadalmat, melynek tagja vagy. Szeresd szivvel és értelemmel, és ezen szeretet ne nyilatkozzék annyira hangzatos szavakban, mint hazafias életerős tettekben.

A nép megrontásának egy uj módja.

Az a keservesen kiérdemelt silány kereset, mely hosszantartó kemény munka után a szegény emberre nézve megakad; száz meg száz oldalról van megtámadva. Nem elég a sokféle adó, a bélyeg, a százalék, hanem ujabban holmi rész-sorsjegyeket eladó ügynökök is elindultak faluzni, és szép rábeszéléssel, czifrán kiállitott papirok mutogatásával, fényes igéretekkel beugratják az ilyenekben járatlan népet, a sorsjegy megvásárlásába.

Eddig az efféle igérvények, lózok, részsorsjegyek (Partial-Scheinok), 25-ödrész-állampapirok, legalább nem hurczoltattak a falusi nép nyakára. Mióta belügyminiszteri rendelet tiltja azoknak házalás utján való eladását: csak azért is kezd eláradni az ország minden vidékén.

Hogy milyen betyárság ez az üzlet: példájával fogom felvilágositani.

E folyó évben volt a Rothschild-féle (1839-iki) sorsjegyeknek utolsó huzása. Kapták magukat a nagyvárosi bankházak (p. o. Pesten Bettelheimék, a budapesti kereskedelmi bank- és váltóüzlet tulajdonosai sat.) és megvevén egy néhány egész Rothschild-sorsjegyet, azokat elébb felosztották öt részre, azután minden ötödrészt megint husz részre. Egy Rothschild-sorsjegynek az ára 250 frt volt; egy ötöde tehát ért 50 frtot, ennek egy huszada pedig 2 frt 50 krt. Nyerni lehetett minden sorsjegynek 500 frtot; egy ötöd sorsjegygyel 100 forintot, ennek egy huszadáról szóló partial-scheinnal (részletsorsjegygyel) pedig 5 frtot.

Ilyen, az ötödrészsorsjegynek egy huszadáról szóló, rész-sorsjegyekkel, igérvényekkel árasztották el a bankárok a községeket, megyéket, egész Magyarországot. Beregszászban is vettek eleget; sőt tudok egy községet, a hol a tanitó rábeszélésére 26 jegyet vettek meg szegény földmives emberek. Azt verték a fejökbe, hogy ugy „muszáj" nyerni legalább 500 forintot; mert ez a legutolsó huzás, mikor minden sorsjegyet nyereménnyel huznak ki.

Egy-egy igérvénynek (egy czifrán nyomtatott, értéktelen zöldes papirost neveztek igy el) 3 frt volt az ára; a ki ezt lefizette, jogot nyert arra, hogy kapjon a postán 10 frt utánvétel mellett egy rész-sorsjegyet. A 2 frt 50 kr. értékü sorsjegy tehát már el lett adva 13 forinton.

Ki is huzták mind. Nyert is minden sorsjegy 500 frtot; de ezt kellett elosztani ötfelé lett 100 frt s ezt ismét huszfelé, lett 5 frt; de ebből le kellett vonni a nyereményadót 60 krt, az eljárási költségeket, meg proviziót; ugy hogy mikorra fizetésre került a dolog, kiadtak a bankárak a bevett 13 frtból 2 frt 8 krt. 10 frt 92 krig minden egyes embert behuztak sőt a ki nem járt utána, nem irkált rájok Pestre, Bécsbe stb. annak á 2 forint 8 krja is oda veszett. Az a 26 szegény ember, aki 338 ftot fizetett ki a reájok tukmált sorsjegyekért, 52 frt 25 krt kaptak vissza nagy keservesen. Ilyenekkel behuzzák ma is, a hol lehet a vigyázatlan népet.

Az árva tanitót, a ki maga sem értette ezt a czifra komédiát, azzal vették reá a bankházak küldöttei az elárusitásra, hogy minden egyes sorsjegytől 3 frtot neki ajánlották föl. Mikor a dolog kiderült, a különben derék tanitó szégyenében lemondott hivataláról és elhagyta a községet is.

Azt hiszem ez a példa elég világos és alkalmatos arra, hogy kárán tanuljon a magyar.

Ne vegyük el az ilyen részsorsjegyeket még ingyen sem. A tanitó és más ilyes ember pedig ne egyeledjék olyanba, a mihez nem ért, s a mi nem is fér össze hivatalával.

A közigazgatási hivatalnokoknak tudomással kell arról birni, hogy az emberzsarolás ez uj módja keményen tiltva van, és azokat, a kik teszik, el lehet fogni, és megbirságolni. Meg kellene erre tanitani mindazokat a nadrágos embereket, a kik ügynökökként felhasználhatók; mert az effélének igen szomoru és kellemetlen következményei lehetnek, sőt voltak is már.

Sokszor olvassuk hirlapokban ezt a hirdetést: „Minden rangu embereknek jövedelmező és tisztességes mellékkereset biztosittatik stb." Ez a jövedelmező és tisztességes (?) melékkeresett az, hogy a fentebb jelzett részsorsjegyféléket kell elárusitania, és mikor egy 2 frt 50 krt érőt rásózunk valakire, 13 frtért, akkor a bankház nekünk ad belőle 4 frtot.

Szóval, a milyen emberbaráti kötelesség résztvennünk a jótékony czélokra rendezett sorsjátékokban, például most a szegediben, ép oly botorság szóba is állani külföldi, vagy bár hová való bankházakkal vagy azok megbizottaival, ha bennünket részsorsjegyek (Patriál Scheinok) megvételére akarnának felhasználni, behuzni.

Viski K. B.

Budapest, szept. 30.

Az alexandrowoi császár találkozónak csak most kezdik érezni következéseit. Több helyről érkező hirek szerint ugyan is Goresakoff Pétervarba érkezése után a birodalmi kanczellárságról leköszönni szándékozik. Vajjon fog-e Bismarck herczeggel Berlinben találkozni, senki sem tudja. Ezen találkozásnak már meg kellett volna lenni.

Bismarck herczeg bécsi időzéséről emlékiratot dolgozot ki, és azt Vilmos császárnak küldötte el Baden-Badenbe. Igen valószinü, hogy ezen emlékirat, ha talán nem is egész terjedelmében, de szemelvényenkint nyilvánosságra fog jönni.

Több oroszországi lap még most is azon vélemény mellett marad, hogy Andrássy gróf leköszönése ép ugy mint Haymerle kinevezése a külügyminiszteri állásra csak ideiglenes és hogy Andrássy nemsokára ismét elfoglalja elébbi állását.

Ázsiából ép ugy az angolokra, mint a muszkákra nézve igen kedvezőtlen hirek érkeznek. —

A felkelés ugyan is Afghanisztánban nem csak nem szünik, hanem terjed. A heratiak mindinkább szervezkednek, a balkhiak pedig kivánják visszacsatolásukat Bakhárához, hová Balkh ezelőtt 80 évvel tartozott.

Átalán véve az angolok politikai láthatára mindinkább beborulni látszik. A barátság Anglia és Francziaország közt is a görög-török kérdése következtében bomló félben van, mivel a franczia kormány azon meggyőződésre jött, hogy Anglia Törökországot titokban támogatja Görögország ellenében.

A muszkák hadjárata a tekke turkománok ellen megkezdődött. Az angol lapok szerint a muszkák előcsapatai erős vereséget szenvedtek. Pétervári tudósitas szerint csakugyan volt is összeütközés a muszkák előcsapatai és a tekke turkománok közt. Ez utóbbiak 30.000 embernyi sereggel védték az általuk elfoglalt állásokat Heoktepe és Dengiletepen közelségében. A muszkák ast állitják, hogy a tekkek több ezer ember veszteséggel éjjel visszavonultak. Maguk veszteségét 7 tisztre és 178 katona halottra és 17 megsebesült tisztre és 234 emberre teszik.

— **VIDÉKI HIREK.** — **Gyöngyösön** szept. 28-án helyezték el az emléktáblát a tóutcza 226. számu házára, melyben Vachot Sándor s Imre születtek. — **Az uzsorások áldozata.** Kósa Árpád joghallgató agyonlőtte magát Kolozsváron. Utolsó pénzével revolvert vásárolt, azzal hajtotta végre szándokát. A szerencsétlen ifju ez ottani lapok szerint uzsorások körmei közé került, s azok hallatlan kegyetlenséggel kisziv-

A „DEBRECZEN" TÁRCZÁJA.

Rendesen igy végződik.

— Vig beszély. —

Irta: **LAUKA GUSZTÁV.**

(Folytatás.)

Vághy oly erősen és hirtelen kapta a perspectivát szeméhez, — hogy azt majd kiütötte.

— Tüzes röppentyü! orditott az őrnagy az öröm és kétségbeesés hangján egyszerre. Beni! Hisz ez Henriette.

Még maradt annyi ideje, hogy rózsákkal diszitett reggeli öltönyét felránthassa, és aranyos vörösbársony házi sipkáját fejére helyezhesse.

Mikor a tornáczra lépett, a fogat épen az udvar közepén állott meg.

Mintha eszét vesztette volna, sietett Henriettét a kocsiból leemelni. — De mert csizmáján szokásosan sarkantyu volt, egyetlen hibás lépéssel, a szoknyahosszuságu reggeli a sarkantyuba akadván, megbotlott és a milyen hosszu volt, olyat esett.

Henriette elsikoltá magát.

Simon ott termett segiteni.

— Katonadolog! mentegetőzék a nekiszilajodott háziur, és kissé szégyenkedve lépdelt a már leszállott, váratlan vendég után.

— Bocsánat, hogy hamarabb jöttem, mint igértem . . . de a véletlen . . . . a körülmények . . . . különben ha a nagyságos ur parancsolja . . . .

— Oh angya . . . . Simon, te szedd le egymásután a holmikat, helyezd el a vendégszobában . . . tehát történt valami . . .

— Engedelmével majd elbeszélem!

— Mindegy, akárhogy történt, minden ugy van jól, ahogy van. — Apropos! reggelizett már?

— Csókolom kezeit, igen.

A szakácsné csaknem sóbálványnyá lett a csodálkozástól, hogy egy előkelőnek látszó nővendég kézcsókokkal fenyegeti az uraságot. E nyilatkozat magát a házigazdát is kellemetlenül érintette.

— Simon, nézd meg a tüzet a kandallóban. A vendégszobára is legyen gondod, az éjszakák még mindig nedvesek és hüvösek. Jöjjön addig dolgozó-szobámba, a kandalló még mindig kedves szolgálatokat tesz a tavasz kezdetén.

Henriette szemérmesen követte az őrnagyot. —

Félig-meddig azonban az is kijött a sodrából.

— Foglaljon helyet.

Henriette engedelmeskedett.

Mintha együttesen valami halálos büntetet követtek volna el, olyan meghatottan s elfogultan tekintettek egymásra.

A nyomasztó csendet az őrnagy szakitá meg. —

— Bizonyosan valami kis félreértés . . . . az ezredes ügyetlensége . . . vagy épen a háziasszony hevessége . . .

— Mondja inkább, a nagyságos ur: féltékenysége. Igen, igen a háziasszony féltékenysége. Esküszöm, ártatlan vagyok! — szólt Henriette és könyei megeredtek.

E könyek tápláló eső voltak az őrnagy szivföldjére, annyira, hogy az érzelem virágai észrevehetőleg izmosodni kezdettek.

— Szabad tudnom a részleteket!?

— Hüségesen el fogom beszélni.

Henriette mindent ugy beszélt el, ahogy megtörtént.

Az őrnagy nem tudta, min bámuljon jobban, az ezredes meggondolatlan könnyelmüségén-e, vagy az ezredesné müveletlen kiméletlenségén.

— Meglátszik rajta, hogy bádogos leánya. Jobb házból származott nő nem is bánt volna ily kiméletlenül egy árva leánynyal.

A leányzó ismét könyezett.

— Az utolsó bántalom, melyet az életben szenvedett. Kastélyomban oltalmat és védelmet fog találni.

Henriette hálásan emelé szemeit az őrnagyra.

E szemek olyan szép, kék szemek valának, hogy nemcsak egy öreg őrnagyot, hanem egy husz éves fiatal embert is elbolondithattak volna.

— E kastélyban minden bántalmát feledheti és minden szenvedését kipihenheti. Holnaptól kezdve átveszi a háztartást és cselédek feletti rendelkezést és ha természetünk összevág, hajlamaink, szokásaink és életmódunk nem ellenkeznek, kötelességemül fogom ismerni: hogy azon esetben is, ha előbb találnék meghalni, ne kelljen mások kegyére szorulnia.

Ez elég világosan volt mondva, és egy szobaleány bizony megérthette; bámult tehát az őrnagy, mikor egy száraz „köszönömmel" kellett megelégednie.

— Szegényke szerény és tartózkodó, e szavakban talált mentséget és vigasztalást.

A Henriettének szánt lakosztály berendezését, mely egy társalgó és hálószobából állott — Vághy magára vállalta.

A mi csecsebecse volt a kastélyban, e két szobában mind rakásra halmozta. A virágcserepek, egész s félporczellán vázák az ablakokban, — franklinon és sarkokban helyeztettek el.

Megviselt, de nehéz selyemfüggönyöket alkalmazott a világosság és szemet sértő napfény mérséklőiül. A pamlag felett megkörmölt, rózsafakeretü, velenczei tükör diszelgett. A mahagonifából készült iróasztalka emelvényére saját, olajba festett arczképét lopta be az őrnagy, hogy Henriette az eredetit megszokja s vele mielőbb megbarátkozzék.

Minden mulandóságot, de egyszersmind költészetet lehelt.

Az ősök mysticus szaga se hiányzott.

(Folyt. köv.)

ták ifju vérét. — **Pompás meteor** volt látható szeptember 19-én éjjeli $10\frac{3}{4}$ órakor Eperjes fölött majdnem félhold nagyságban. A meteor a várost három másodperczig vakitó nappali fénynyel világitotta meg. Iránya dél-k.-éjsz.-ny. felé volt. Legnagyobb fényének eltünte után a 125-ik másodpercz számlálásánál volt hallható a távol, tompa, de mégis retentő dörej. Miből következik, hogy Eperjes fölött körülbelül $5\frac{1}{2}$ mértföldnyi magasságban detonált. — **A kuruzslás áldozata** lett e hó 15-én egy zentai család 7 éves kis leánya. A gyermeket hideg lelte s egy kuruzsló vénasszony tanácsára az aggódó anya vizben föloldott gyufa vilót adott be a betegnek, mitől az még az nap meghalt.

Hajdumegye közgyülése,

Debreczen okt. 2.

A mai napon vette kezdetét Hajdumegye félévi rendes közgyülése; 9 órakor nyittatván meg a gyülés, első sorban olvastatott az alispáni jelentés, melynek tartalmából megemlitésre méltó a közegészségi és közgazdasági viszonyok felette kedvezőtlen állapota; az elsőre nézve jelentetik, hogy a halálozások száma jóval meghaladja az előző évekéit, az utóbbira nézve pedig felemlittetik, hogy az idei termés helyenként oly csekély volt, hogy némely községek a legnagyobb szükségnek néznek elébe, minélfogva a megye bizottsága gondoskodni fog a netalán bekövetkezhető veszélyek elháritásáról; — a személy és vagyonbiztonság több izben lett és pedig jelentékenyen megtámadva, nevezetesen Böszörmény és Nánás városokban, hol rablási kisérletek követtettek el több izben, azonban Farkas Albert csendbiztos erélyes fellépése gátat vetett a későbbi tolvajlásoknak, a rablást elkövetőket elfogta és a bünfenyitő törvénynek adta át, a bizottság elismerését nyilvánitotta ezen eljárással szemben, és kellő megjutalmaztatasa végett felterjesztést tesz a kormányhoz; — az adóügy, tekintve az idők mostohaságára, kedvezőnek mondható, amennyiben ez évben már augusztus végéig 245,769 frt fizettetett be.

Az alispáni jelentés emlitést tesz a szegediek segélyezéséről, a megye részéről, mely szerint a vész után azonnal nagy mennyiségü élelmiszer, később 3576 frt 14 kr. készpénz segély nyujtatott.

A tanügy kedvező állapotát a tanfelügyelői jelentés is eléggé feltün'eti; itt csak megemlittetik, hogy 7 izraelita zugiskola záratott azonban az elemi iskolák száma szaporodott, tanköteles gyermek jelenleg 20663 van, az iskolába járók száma 361-el szaporodott; — az ügy forgalmát illetőleg 7024 db. beadványból elintéztetett 6901 ügydarab, a megyei pénztár pedig a megejtett vizsgálat rendén a legnagyobb rendben találtatott és m pénztárnok Uzonyi Imre által vezetett számadásos könyvek semmi kivánni valót nem hagytak fenn.

Az alispáni jelentés nagy része tudomásul vétetvén, j. szbiró Csajkos Gyula a hidak kiépitésére és a H. Böszörmény-józsai utvonalnak közmunka erőveli kijavitására utasittatott; Sóvágó csendbiztos ellen a vizsgálat megejtetvén, annak eszközlésével az alispán bizatott meg.

Lévay Márton interpellálja a főispánt, hogy mi igaz azon hirből, miszerint a kormány az inségesebb vidékeken vetőmagot szándékozik kiosztani s ha igaz ez, tett-é intézkedést, hogy e kedvezmény Hajdumegye területére is kiterjesztessék.

Főispán ur kijelenti, hogy a kormány csak magán uton tudakozódott a termés állása felől, ő tett is a várható inségről jelentést, de vetőmagról semmit nem tud.

Belügyminiszteri rendelet olvastatott mely szerint a megyék költség előirányzata ezután mindég okt. 15-ig felterjesztessék, utasitásokat adván annak mikénti elkészitésére; ezzel kapcsolatban olvastatik a megye költség előirányzata mely jóvá hagyatik.

Megyei irnokok kérik fizetésüket 600 frtra emelni; a megyei állandó választmány elutasitó végzése ellenére a kérvényt pártolólag terjeszti fel a miniszteriumhoz.

Kiss György megyei irnok kérvénye a sokszorositó gép kezelésérti tisztelet dijazás tárgyában elfogadtatik és a miniszteriumhoz felterjesztetik.

Lemondott közigazgatási bizottsági tagok helyére megválasztattak Lipovniczky Imre Lévay Márton, Karap Mór, Szabó Mihály, Tóth Lajos, Nagy Gábor, Orosz József.

Ezen szavazással egyidejüleg megejtetett az árvapénztárnoki segéd nyilvántartó választása is, mely állásra Csajkos Bertalan 30 és Budaházi Endre 19 szavazatot nyert és igy előbbi lett elválasztva.

Pető Bálint megyei biz. tagságáról lemondván helye a jövő közgyülésig nem töltetik be, hogy a biz. tagok sorában netán létező hézagok is akkor egyutial betölthessenek.

Gál Mihály felszólalása folytán a közgyülés soron kivül felveszi H.-Böszörmény vasutjának ügyét indokul szolgálván hogy teljes számu bizottság előtt tárgyaltassék e fontos ügy. Olvastatik erre nézve H.-Böszörmény város előterjesztése.

Lengyel Imre minden szárny vonalnak ellensége s csudálkozik azon hogy Böszörményben ez eszme oly nagy többséggel határozattá emelkedik, — kéri a bizottságot miszerint ezen ügyet vegye le a napirendről most miután Debreczenben egy N-Várad — Debreczen — Miskolczi vonat kiépitése tárgyaltatik okt. 5-én. Főispán ur igazolja miszerint Debreczen város csakugyan meginditotta a mozgalmat hogy a Miskolcz — Debreczen — N-Váradi vasut vonal tervét kivigye.

Gaál Mihály, Lukács Dezső, Czincz Ignácz, Józsai János, Lévai Márton a böszörményi előterjesztés mellett érvelnek, mig Lengyel Imre ismételt ellenvetése után, megyei főügyész hatalmas beszédére a bizottság jóváhagyja h. Böszörmény város előterjesztését.

Ezután főispán ur Balogh Sándort a nádudvari járás tiszteletbeli szolgabirájává, — Zagyva Lajos és Oláh Károlyt pedig tiszteletbeli aljegyzőkké nevezte ki.

UJDONSÁGOK.

* **T. Előfizetőinket** fölkérjük, hogy az uj évnegyed beálltával előfizetéseiket megujitani mielébb sziveskedjenek. Egyszersmind azon t. olvasóinkat, kik az előfizetési összeggel mindezideig hátrányban vannak, fölkérjük, hogy hátrányaikat haladék nélkül kiadóhivatalunkhoz beküldeni el ne mulasszák.

* **Furcsa**. A közöshadseregben az egyévi önkénteseket a tiszti iskolákban a fegyvertanra a nélkül oktatják, hogy nekik az illető fegyvereket lövegeket vagy löveteket, akár valódilag, akár mintában bemutatnák. — Ajánljuk ehhez hasonlólag, hogy jó volna talán a huszárságot könyvből lovagolni tanitani?

* **Boros Sándor** sirkőraktárát ajánljuk a t. közönség figyelmébe. E raktárban, mint hirdetési rovatunkban foglalt hirdetésében olvasható, ujjonnan beszerzett sirkövek és siremlékek nagy választékban találhatók, s különféle nagyságban, valamint jutányos árban kaphatók.

* **A kapitányi hivatal** mint iparhatóság a mult sept. hóban 24 egyén részére adott ki iparengedélyt.

* **106 frt és az occupáczió**. Mikor lecommandirozzák a reservistát Boszniába, s ott óriási strapácziók között 5 hónapig gyötrik, éh- és szomjusággal, s itthon a szegény feleséget ostromolják az adóért executióval; akkor hosszas utánjárás, kérés, könyörgésre megigérik, hogy az adó aránylagos részét a „magas miniszterium“ leengedi. — 10 hónap eltelte után aztán a „magas miniszter“ legmagasabb rendelete leérkezvén, ország-világ bámulatára kihirdetik a nagylelküséget, „ime adóitok katonák el vanak engedve.“ El ám, de mennyi? Kecskemét egész határáról beszólitott katonák javára összessen 106 oszt. ért. forint. Ennyire becsüli a kormány a vitéz Mollináry ezred kiomlott vérét s küzdelmeit.

* **Az első emlékkő raktárnak** mai számunkban megjelent hirdetésére, felhivjuk a t. közönség figyelmét. A szép, izlésteljes emlékkövek, melyek ezen raktárban készletben vannak, — feleslegessé tesznek minden további ajánlást.

* **A ki nem akar Pestre menni**. Budán a várban irja, a „Közv.“ mindenki ismeri az öreg E. urat, ki arról nevezetes, hogy 1849 óta nem volt Pesten, mert akkor megfogadta, hogy soha többé nem megy át a tulsó partra. Nehány nap előtt nem mint az öreg ur rendesen abástyán, hanem a császárfürdőben sétált s onnan a lóvonatu vaspályával a lánczhidig akarta magát vitetni, de miután arról még nem volt tudomása, hogy a Margithidon keresztül is járnak a közuti vasut kocsijai, nem válogatott a kocsikban igy szerencsétlenségére egy Pesti kocsiba ült. Tévedését csak a váczi-uton vette észre. Itt kétségbeesve kiugrott a kocsiból, beült egy bérkocsiba, behunyta szemeit s Budára hajtatott, Azt mondják, hogy mióta Pestről visszajött, senkihez sem szól és fölötte lehangolt. Mindenesetre eredeti neme a különczségnek.

* **Husárak** megállapitva s bejelentve 1879. évi október 1-től 8-ig következők: 40 kr. Szilágyi Gábornál szt. anna-utcza régi székben, Fürst Mátyásnál hatvan-utcza 2047. sz. a. 42 kr. Fürst Mátyásnál csapó-utcza 10. sz. a. 44 kr. Gyarmati Istvánnál varga-utcza 2238. sz. a., Nagy Mihálynál csapó-utcza 794. sz. alatt, Rácz Lajosnál piacz-utczán, Rácz Jánosnál rózsatér 6., egyháztér 345. sz. a., Rácz Györgynél czegléd-utcza 2599., várad-utcza 2121., rézsgtér 6. sz. a. Minden többi mészárszékekben pedig 46 kr. Debreczen, 1879. okt. 1. Debreczen város kapitányi hivatala.

* **Nagy verekedés** szinhelye volt a mult éjjel a „nyugoti sor“; katonák és czivilek keveredtek ütközetbe, és ugyancsak dolgozott a kard meg a bot, mig végre a rendőrség véget vetett a botránynak.

x **Dr. Tihanyi Sámuel** orvos-, sebész-, szülész-, szemésztudor, fülorvos, s a bécsi közkórház másodorvosa értesiti a nagyérdemü közönséget, hogy városunkban megtelepedvén, lakását nagy csapó-utcza 7-ik szám alá helyezte, hol is rendel délelőtt 11—12-ig, délután 2-től 3-ig. —

Felelős szerkesztő: **Péter Gábor**.

Főmunkatárs: **Grünvald József**.

Sirköveket

olcsóbban mint akárhol ajánlja Szeletzky Károly, kis várad-utcza 2110 számu sirkőraktárába.

(303.)

Az első debreczeni árverési intézetben

hétfőn és kedden f. h. 6-án és 7 én következő tárgyak fognak elárvereltetni: gyémánt és arany ékszerek, ezüstnemüek, arany és ezüst órák, kiszivott tajtpipák, látcsövek, revolverek, puskák, férfi- és női ruhák, bundák, kendők, csizmák, czipők, fehér-, asztal-, és ágyneműek, képek; két varrógép, három paplan, 1 tükör 2 horgolt ágyteritő több maradék szövet, 1 diván párna, 1 hegedü, továbbá mozsárok, vasalók, gyertyatartók. stb.

Az elárverelendő tárgyak jegyzéke az árverést megelőző vasárnap bárkiáltal megtekinthető.

Löfkovics J.

Boros Sándor
SIRKŐRAKTÁRA
Debreczenben.

(Piaczutcza, Kenessey-ház, a „Bika“ vendéglő mellett.)

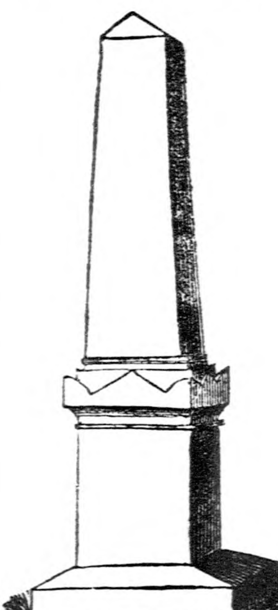

Tizennyolcz év óta vagyok szerencsés a n. é. közönség hálás kegyeletének siremlékekkel szolgálni e város kebelében.

Most, hogy az eddig is tapasztalt közmegelégedést még jobban kiérdemeljem, raktáramat egészen ujolag, nagy mennyiségü

siremlékekkel

rendeztem be, melyek a **legutóbbi idők fejlettebb izléseinek** teljesen megfelelnek. Régi és messzeágazó gyári összeköttetéseim lehetővé teszik, hogy **az árakat oly jutányosra** szabhatom, mikép e téren velem az országban egyik ilynemü üzlet sem versenyezhet. **Az árak** öt forinttól följelé **bármily összegig.**

Betüvéséseim, vagy jelképmetszeteim a legmüveltebb igényeknek megfelelők.

Szolgálhatok **syenit, gránit, fehér, szürke, fekete és vörös márványból**, bármily alaku **emlékkövekkel**, ezen kivül jutányos árban állitok ki carrarai márványból kávéházi és mosdóasztalokat.

Továbbá szolgálatomat ajánlom akár helyben, akár vidéken **siremlékek felállitására**, s a siri feliratoknak bármely európai nyelven kőbemetszésére, valamint a régi sirkövek megujitására, s az avult betüknek ujonan megaranyozására. — Sirkeritések és kő- vagy vasrácsozatok nálam megrendelhetők.

Ajánlja magát a nagyérdemü közönség pártfogásá ba.

Debreczen, 1879. szept. 27.

Boros Sándor,
sirkőraktártulajdonos.

Asztali, salon, függő, fali és kézi
ujabb kiállitással és szerkezettel ellátott
PETROLEUM LÁMPÁK,
és ahoz tartozó mindenféle kellékek, u. m.:
Porczellán-ernyők, tulipánok, golyók, csigák, lámpacsö-kefék, petroleum-gyertyák zseblámpásokat stb.
GYÁRI ÁRAKON AJÁNL
Fröhlich M. Gyula.
Minden elavult függő-lámpák, (Lusterek) asztali, salon és modoratur, lámpák ujjá alakitása és ujjá szinezetése
(288.)
☛ a legjutányosabb árban eszközöltetik.

Nincs többé
BUZAÜSZÖG!
A Dupuy N.-féle vetőmag-pácz használata mellett.

Ezen rézgáliez (kékkő) s más maró sóból álló pácz teljesen elpusztitja — ha a minden csomagon olvasható, egyszerü kivitelü használati utasitás pontosan követtetik — a buza, árpa, zab, köles, tengeri stb.-nél a vetőmagon találtató üszögcsirákat, mint ezt számos bizonyitvány erősiti. —

A magas magas magy. kir. miniszterium gazdasági közleményei a **Dupuy N.-féle páczot**, mint egyikét a legsikeresebb szereknek ajánlják a buzaüszög elháritására.

Áttekintések bizonyitványokkal, kivánatra ingyen és bérmentve.

☛ Ára egy 2 hektoliter (200 liter) magra való csomagnak 30 krajczár.

Főraktár Geréby F.-nél Debreczen.

ELSŐ EMLÉKKŐ RAKTÁR
DEBRECZENBEN.

Ajánlja mindennemü faj kövekből készült

☛ **SIREMLÉKEIT** ☚

10 forinttól fölfelé bármily árban és nagyságban, mindenféle siriratok kivánat szerint, CZIMEREK, DISZITMÉNYEK felmetszését, régi kövek ujitását, felállitását s aranyozását JUTÁNYOS ÁRÉRT elvállal, ugy helyben mint vidéken, MÁRVÁNY-ASZTALOK s egyéb márványmüvek valamint sirszegély-kövek s vasrácsok, — a nevezett üzletben megrendelhetők.

Raktárhelyiség: nagytemplom-tér Vecsey-ház.

KASZANYITZKI ENDRE
üveg, porczellán
és
lámpa gyári raktára
előbb
KUHINKA I. K.
Debreczenben, főpiacz 1900. szám alatt.

Tisztelettel ajánlja a nagyérdemü t. közönségnek, ujonnan érkezett és a legnagyobb választékkal berendezett: mindenféle **asztali, fali, függőlámpáit és csillárait** s ahoz tartozó **mindennemü kellékeket** gyári árak és pontos kiszolgálás mellett.

Egyidejüleg van szerencsém a t. közönségnek, vendéglős és kávéház tulajdonosoknak: **üveg-, porczellán- és kőedény** áru-raktáramat, valamint konyha felszerelési czikkeimet is szives figyelmébe ajánlani.

Rajzokkal is ellátott árjegyzékekkel — kivánatra a legnagyobb készséggel szolgálok.

Tisztelettel:

(290.) **Kaszanyitzky Endre.**

Teleltetésre.

Bihar-Nagy-Kereki határában **100 darab szarvasmarhának elegendő szalma, törek**, tengerikóró és széna, ahoz jó őszi legelő, jutányos feltételek mellett eladó.

Értekezhetni Bihar-Nagy-Kerekiben alólirottnál.

Ercsey Dezső,
szolgabiró.

(302.)

DEÁK JÁNOS FIA
szücs- és szőrmeáru raktára Budapestről,
a volt Deák testvérek helyiségében,
vásártér, szücs-sor.

Ajánlja a vásár tartama alatt dusan felszerelt szücs és szőrmeáru-raktárát, a legujabb franczia minták szerint, mindennemü prémezettel, — a legjutányosabb árak mellett, ugymint:

férfi, női, városi és utazó-bundák gallérok,

karkeztyük, boák, kucsmák, lábzsákok stb.

Bársony-bundák 50 forinttól 200 forintig. Selyem 50 forinttól 150 forintig.

FRANCZIA MATELASSÉ 70 frttól 200 frtig.

Posztó-bundák 25 forinttól 80 forintig.

Kamgarn 28 forinttól 120-ig.

FÉRFI UTAZÓ-BUNDÁK 45 FORINTTÓL 140 FORINTIG.

Női utazó-bundák 40 forinttól 100 forintig.

Karkeztyük 2 forinttól 30 forintig.

Megrendelések pontosan és jutányosan teljesittetnek.

Az áruk valódiságáért kezeskedem.

Kiadó tulajdonos: JENNY JÓZSEF.

Debreczen, 1879, nyomatott Tiszai Dániel örökösei könyvnyomdájában.